

เกาะติด 'มหากาพย์โมเดล'

พื้นที่ 'คลองภาษีเจริญ'

ต้องยอมรับว่าปัญหาน้ำเสียของจังหวัดสมุทรสาครถูกจับตามองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะปัญหาคคลองภาษีเจริญ อ.กระทุ่มแบน เกิดเสื่อมโทรมเรื้อรังยาวนานนับสิบปี สาเหตุสำคัญที่พบมีโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมากตั้งรายล้อมคลอง บ้านเรือนปล่อยน้ำทิ้งที่มีสารเคมีปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำ รวมทั้งวัชพืชและขยะมูลฝอย ทำให้กลายสภาพจากคลองอันใสสะอาดเป็นตมคัลล่า ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนจนใช้การไม่ได้

ร.ต.ท.อาทิตย์ บุญญะโสภิต ว่าที่อธิบดีกรมการปกครองคนใหม่ ในฐานะผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร เล็งเห็นปัญหาความสำคัญของคลองประวัติศาสตร์ จึงประกาศขึ้นบัญชีเป็นวาระสำคัญของจังหวัด พร้อมผุดโครงการ **"สมุทรสาครโมเดล"** จุดประกายกำหนดให้หน่วยงานต่างๆ ร่วมกับองค์กรภาคประชาสังคมและสภาองค์กรชุมชนต่างๆ ร่วมด้วยช่วยกันออกแรงขับเคลื่อนเร่งฟื้นฟูคุณภาพเพื่อให้คืนสู่สภาพเดิม

จากวันนั้นจนบัดนี้ราว 2 ปี ปรากฏว่าปัจจุบันภาพรวมคลองภาษีเจริญถือว่าสะอาดขึ้นบ้าง แต่ทว่าค่าคุณภาพน้ำยังอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมน่าห่วง ต้องเฝ้าระวังสานต่อโครงการต่อไปทุกระยะ

เกี่ยวกับเรื่องนี้ **ณัฐธัญ พลั่งจุนันท์** ประธานองค์กรชุมชนตำบลตลาด อ.กระทุ่มแบน บอกว่า ในอดีตราว 30 ปี ตนอายุประมาณ 10 ขวบ เห็นสภาพน้ำคลองภาษีเจริญใสสะอาดมาก มีทั้งกุ้งหอย-ปูปลาจับขึ้นมากินได้ จู่ๆ ค่อยๆ น้ำเสียสะสมจนถึงขั้นวิกฤต กระทั่งในปี 2556 เมื่อมีโครงการ **"สมุทรสาครโมเดล"** ออกมา ทางสภาองค์กรชุมชนต่างๆ จึงเกิดแนวคิดร่วมมือร่วมใจกัน นัดขอความร่วมมือสนับสนุนภาคประชาชน จากหน่วยงานราชการและองค์กรส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน ส.ส.และ ส.อบจ.ให้เล็งเห็นความสำคัญคลองสาธารณะ ในฐานะภาคประชาชนมาช่วยขับเคลื่อนแก้ไขตามรูปแบบต่างๆ

"ณัฐธัญ" ระบุว่า ความเสื่อมของคลองภาษีเจริญขั้นแย่มากที่สุด คือเคยมีเด็กพลัดตกลงไปแล้ว ต่อมาติดเชื้อในปอดจนเสียชีวิต อย่างไรก็ตาม หลังการรณรงค์นำชาวบ้านออกมาช่วยกันรักษาฟื้นฟูคุณภาพน้ำ แม้ล่าสุดยังไม่สวยใสเหมือนยุคก่อน แต่จัดว่าค่อยๆ ดูดีขึ้นกว่าเดิมตามลำดับ

ด้าน **สมพร อ่วมประทุม** ประธานคณะทำงานเครือข่ายภาคประชาสังคม จ.สมุทรสาคร ให้ทรศนะ

ว่า ปัญหาน้ำเสียของแหล่งน้ำนี้ ต้องแยก

ความแตกต่างกันระหว่าง 3 อำเภอ เช่น อ.บ้านแพ้ว มีปัญหาออกจากภาคเกษตรกรรม อ.เมือง ปัญหามาจากภาคอุตสาหกรรมหรือประมงต่อเนื่อง ขณะที่ อ.กระทุ่มแบน มีลักษณะใกล้เคียงกับ อ.เมือง ส่วนเรื่องการแก้ไขปัญหาล้างแวล้อม ต้องให้ความรู้กับเจ้าของบ้านเรือนในชุมชน เพื่อให้นำขยะไปทิ้งที่ทางเดียวๆ หากที่

ด้าน สมพร อ่วมประทุม
ประธานคณะทำงานเครือข่ายภาคประชาสังคม
จ.สมุทรสาคร ให้ทรงชนะ

ว่า ปัญหาน้ำเสียของแหล่งน้ำนี้ ต้องแยก

ความแตกต่างกันระหว่าง 3 อำเภอ เช่น อ.บ้านแพ้ว มีปัญหาออกจาก
ภาคเกษตรกรรม อ.เมือง ปัญหามาจากภาคอุตสาหกรรมหรือประมงต่อเนื่อง ขณะที่
อ.กระทุ่มแบน มีลักษณะใกล้เคียงกับ อ.เมือง ส่วนเรื่องการแก้ไขปัญหาล้างแวลด้อม ต้อง
ให้ความสำคัญคือร่วมมือร่วมใจอย่างมีส่วนร่วม เพื่อเป้าหมายไปสู่ทิศทางเดียวกัน จากนั้น
ค่อยสำรวจมาตรการการทำงาน และประมวลความสำเร็จตามนโยบายอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

สมบัติ ศิริพงษ์เวคิน กำนันตำบลสวนหลวง อ.กระทุ่มแบน บอกว่า คลองภาษีเจริญ
ถือว่าสะอาดขึ้นมาบ้าง จากก่อนหน้านี้มีสภาพเน่าเสียหนัก จนมีสีดำจัดใกล้เคียงสีเทา
จึงร่วมกับชาวบ้านเพื่อให้สนใจถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนริมฝั่งที่กำลังเปลี่ยนแปลง
ไป และแนะนำให้มีการนำมาตรการทางกฎหมายมาบังคับควบคุม จับกุมบรรดาโรงงานที่
ทิ้งน้ำเสีย โดยไม่สนใจแหล่งน้ำสาธารณะ

บัญชา ช่อสุวรรณ ชาวบ้านริมฝั่งภาษีเจริญ ยอมรับว่า พวกเราเคยชินแล้วกับสีน้ำ
ดำและกลิ่นเหม็น อย่างไรก็ตาม ยังลุ้นหน่วยงานช่วยบำบัดให้คืนกลับสู่สภาพปกติ อันจะ
ทำให้ชาวริมฝั่งไม่ต้องมาทนสุดดมสารพิษในชีวิตประจำวันอีกต่อไป

นเรศ แก้วชิงดวง ประธานสภาองค์กรชุมชน ต.สวนหลวง ยืนยันว่า เห็นสภาพ
น้ำจากใสสะอาดจนมาเกิดปัญหาวิกฤต จึงมีแนวคิดขอสนับสนุนงบประมาณจากทาง
เทศบาลตำบลสวนหลวงมาช่วยแก้ไขทั้งรณรงค์อนุรักษ์ฟื้นฟู โดยดึงเด็กนักเรียนใน
ฐานะ “กลุ่มมดเขียว” พากันออกเก็บขยะและผักตบชวาตามคูคลองช่วงวันหยุด
ซึ่งมีเบียดเบียนให้บ้างเล็กน้อย ขณะที่ชาวบ้านนำข้าวปลาอาหารมาช่วยสมทบ ทั้งนี้
ในฐานะแกนนำเครือข่ายองค์กรชุมชนสวนหลวงจะติดตามดูเรื่องนี้เรื่อยๆ ต่อไป

มานพ พฤตวิโรดม

